

**JEŚLI CHCESZ POKOJU,
SZYKUJ SIĘ DO WOJNY, CZYLI
O ODSIECZY WIEDEŃSKIEJ**

**JOANNA
WODOWSKA**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania historii dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

**„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących
w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego
w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Marta Milewska
Recenzja merytoryczna – Ewa Skrzywanek
dr Beata Rola
Jan Bielecki
Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak

Redakcja językowa i korekta - Editio

Projekt graficzny i projekt okładki - Editio

Skład i redakcja techniczna - Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat:

Jeśli chcesz pokoju, szukaj się do wojny, czyli o odsieczy wiedeńskiej

Klasa:

II

Miejsce:

pracownia wyposażona w komputer i projektor multimedialny oraz zestaw głośników

Cele

Cel ogólny: zapoznanie z bitwą pod Wiedniem, rolą Polaków oraz wpływem starcia na losy chrześcijańskiej Europy

Cele szczegółowe

Uczeń:

- umieszcza w czasie i przestrzeni oraz określa genezę odsieczy wiedeńskiej;
- uzasadnia wkład polskiej husarii i króla Jana III Sobieskiego w zwycięstwo;
- ocenia znaczenie bitwy pod Wiedniem dla państwowości świeckiej i chrześcijaństwa oraz losów Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w.;
- dostrzega związki historii ojczystej z losami Europy;
- wskazuje znaczenie odsieczy wiedeńskiej w dziejach Europy (SPE – uczeń niesłyszący/z niedosłuchem).

Środki dydaktyczne:

- fragment filmu *Bitwa pod Wiedniem* (2012, reż. Renzo Martinelli);
- mapa (w tym interaktywna);
- atlasy;
- prezentacja multimedialna (lub animacja) przygotowana przez ucznia ukazująca sylwetkę Jana III Sobieskiego.

Metody, techniki i formy:

- drzewo decyzyjne;
- praca z mapą i filmem;
- praca w grupie;
- miniwykład.

Uwagi: Na 2 tygodnie przed lekcją jeden z uczniów otrzymuje do wykonania zadanie: opracowanie w formie prezentacji multimedialnej (lub animacji) informacji na temat panowania Jana III Sobieskiego, m.in. w oparciu o zasoby strony internetowej: <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/jan-sobieski> (dostęp 6.04.2019 r.).

W trakcie lekcji nauczyciel zwraca uwagę na dokonywanie przez uczniów osądów wartościujących, co wpisuje się w pedagogikę W. Diltheya.

Przebieg lekcji

Część wstępna:

Nawiązanie do przyczyn wojen polsko-tureckich w XVII w. oraz ich przebiegu (Cecora 1620, obrona Chocimia 1621, Chocim 1673).

Odsiecz wiedeńska

Uczniowie podzieleni na grupy uzupełniają drzewo decyzyjne: Czy Polacy powinni wyruszyć na pomoc Austrii. Analizują możliwe rozwiązania, przewidywane skutki pozytywne i negatywne, cele oraz wartości. Po zaprezentowaniu argumentów opracowanych przez zespoły, oglądają fragment filmu *Bitwa pod Wiedniem*, zwracając uwagę na militarne przygotowanie Polaków.

Jan III Sobieski

Miniwykład jednego z uczniów na temat panowania Jana III Sobieskiego z próbą dokonania oceny. Klasa włącza się w tworzenie argumentacji służącej dokonywaniu wartościowania.

Część podsumowująca:

Odwołując się do wiedzy z klasy VI: Czy w kontekście XVIII-wiecznych rozbiorów Polski i udziału w nich Austrii, powinniśmy wyruszać pod Wiedeń? Czy była to właściwa decyzja? Dlaczego należało szykować się na wojnę, skoro człowiek pragnie spokoju?

Komentarz metodyczny

W trakcie zajęć uczniowie pobudzani są do działań kreatywnych, co przenosi się na podwyższenie poziomu kompetencji kluczowych w zakresie innowacyjności i przedsiębiorczości, niezbędnych na współczesnym rynku pracy.

Dla ucznia niesłyszącego/z niedosłuchem należy przygotować kartę z pytaniami dotyczącymi filmu, aby wiedział, na które aspekty powinien zwrócić uwagę.

Ocenie podlega aktywność uczniów: umiejętność argumentowania swojego stanowiska oraz refleksja na temat odsieczy wiedeńskiej.